Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003172

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-09-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Станіслав Олегович
2. Stanislav O. Kovalenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5755-9724

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 211

Назва наукової спеціальності: Ветеринарна медицина

Галузь / галузі знань: ветеринарна медицина

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Ветеринарна медицина

Дата захисту: 30-10-2024

Спеціальність за освітою: лікар з ветеринарної медицини

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Коваленко С.О. ID6850

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: https://ror.org/01s344n79

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: https://ror.org/01s344n79

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.41.55

Тема дисертації:

1. Хоріоптоз великої рогатої худоби (поширення, діагностика та заходи боротьби)
2. Chorioptic mange of cattle (prevalence, diagnosis and control measures)

Реферат:

1. У дисертації узагальнено результати дослідження поширення, діагностики та заходів боротьби за хоріоптозу великої рогатої худоби на території Полтавської та Харківської областей. Проведеними дослідженнями встановлено, що середня екстенсивність хоріоптозної інвазії великої рогатої худоби в умовах тваринницьких господарств обстеженого регіону становить 21,23 %, а інтенсивність інвазії – 60,48±2,19 екз/4 см2 за коливань від 2 до 307 екз/4 см2. Більш неблагополучними щодо хоріоптозу великої рогатої худоби виявилися господарства Харківської області, де ЕІ становить 27,05 %, а ІІ – 71,93±4,32 екз/4 см2. Водночас, у господарствах Полтавської області середня ЕІ становила 18,75 % за ІІ – 53,44±2,23 екз/4 см2. Отримано нові дані щодо особливостей перебігу хоріоптозу в складі мікстінвазій великої рогатої худоби. Встановлено, що акароз частіше перебігає у складі мікстінвазій – 68,10 %. Рідше діагностували хоріоптозну моноінвазію – 31,90 %. Всього виявлено 23 різновиди мікстінвазій, серед яких частіше виявляли двокомпонентні (51,97 %) та трикомпонентні (32,68 %) мікстінвазії, а рідше – чотирикомпонентні (14,17 %) та п’ятикомпонентні (1,18 %).

Найчастіше співчленами кліщів Chorioptes виявилися паразитичні комахи Bovicola bovis (40,16 %), нематоди шлунково-кишкового тракту ряду Strongylida (31,10 %), видів Strongyloides papillosus (29,13 %) та Trichuris spp. (25,19 %). Рідше співчленами кліщів Chorioptes були найпростіші організми Eimeria spp. (19,29 %), цестоди Moniezia spp. (13,78 %) та трематоди родини Paramphistomatidae (5,91 %). Досліджено особливості вікової та сезонної динаміки хоріоптозу великої рогатої худоби. З'ясовано, що показники інвазованості тварин хоріоптесами поступово зростають з їх віком. Найбільш сприйнятливим до захворювання є корови (ЕІ – 30,45 %, ІІ – 94,04±5,00 екз/4 см2). Сезонна динаміка хоріоптозу характеризується піком екстенсивності інвазії та інтенсивності інвазії взимку (30,83 % та 62,19±4,64 екз/4 см2) та навесні (28,33 % та 61,85±5,28 екз/4 см2). Мінімальні показники інвазованості великої рогатої худоби хоріоптесами встановлено влітку (10,83 % та 27,23±3,11 екз/4 см2) та восени (21,67 % та 36,58±2,97 екз/4 см2). Рівень контамінації об'єктів тваринницьких приміщень кліщами Chorioptes залежить від способу утримання великої рогатої худоби. За безприв'язного способу утримання тварин максимальні значення екстенсивного та інтенсивного індексів контамінації виявлено при дослідженні підстилки з місць, де тварини лежать (100 % та 257,50±18,81 екз/кг), зіскобів з предметів, об які чухаються тварини (100 % та 194,38±10,59 екз/кг) і підстилки, відібраної з центру приміщення (90 % та 80,56±11,62 екз/кг). Водночас, за прив'язного способу утримання тварин показники контамінації об'єктів довкілля виявилися нижчими і були максимальними при дослідженні підстилки та зіскобів з предметів, розташованих в області голови тварин (45 % та 90,28±20,39 екз/кг). Встановлено, що тяжкість клінічного прояву хоріоптозу в корів залежить від показників інтенсивності інвазії. Так, за низької інтенсивності хоріоптозної інвазії (до 60 екз/4 см2) клінічні ознаки у корів характеризувалися ураженням шкіри в ділянці кореня хвоста та скуйовдженістю волосяного покриву (100,0 %), свербежем (85,10 %), появою лусочок та струпів (87,24 %), потовщенням та складчастістю шкіри, її пересиханням (17,02 %), порушенням цілісності шкіри з витоком ексудату чи крові (53,2 %) з різним ступенем їх прояву. За середньої інтенсивності хоріоптозної інвазії (від 60 до 170 екз./4 см2) клінічний перебіг значною мірою характеризувався у 88,24 % корів ураженням шкіри в ділянці кореня хвоста, у 91,18 % – скуйовдженістю волосяного покриву, у 85,29 % – свербежем, у 76,47 % – появою лусочок та струпів. За високої інтенсивності хоріоптозної інвазії (ІІ більше 170 екз/4 см2) у корів клінічний перебіг значною мірою характеризувався ознаками ураження шкіри в ділянці кореня хвоста, сідничних горбів (100 %). Також у 100 % випадків акароз проявлявся свербежем та скуйовдженістю волосяного покриву в місцях ураження шкіри. Значною мірою у 95,24 % корів хоріоптоз перебігав з ознаками ураженням шкіри в області молочного дзеркала та появою лусочок й струпів на шкірі, у 85,71 % – потовщенням та складчастістю шкіри та її пересиханням, у 76,19 % – порушенням цілісності шкіри з витоком ексудату чи крові, у 52,38 % – наявністю алопецій, у 42,86 % – почервонінням шкіри у місцях ураження, у 33,33 % – ураженням шкіри в області шиї та лопаток. Встановлено, що хоріоптозна інвазія значно впливає на показники росту та розвитку молодняку великої рогатої худоби.

2. The dissertation summarizes the results of research on the distribution, diagnosis and control measures for chorioptosis in cattle in the territory of Poltava and Kharkiv regions of Ukraine. The conducted studies established that the average extensiveness index (EI) of chorioptous invasion of cattle in the conditions of livestock farms of the surveyed area is 21.23 %, and the intensity of infection (II) is 60.48±2.19 individuals/4 cm2, ranging from 2 to 307 ind./4 cm2. Farms of the Kharkiv region were more affected by bovine chorioptic mange, there the EI is 27.05 %, and the II is 71.93±4.32 ind./4 cm2. In farms of the Poltava region, the average EI is 16.80 % and the II is 53.81±3.53 ind. /4 cm2. New data were obtained on the peculiarities of the course of chorioptosis as part of mixed infections in cattle. It was established that that acariasis occurs more often in mixed infections (68.10 %). As monoinvasion it was less frequently diagnosed (31.90 %). A total of 23 types of mixed infections were detected, among which two-component (51.97 %) and three-component (32.68 %) mixed infections were detected more often, and four-component (14.17 %) and five-component (1.18 %) ones were less common. The most common co-members of Chorioptes mites were parasitic insects Bovicola bovis (40.16 %), gastrointestinal nematodes of the Strongylida order (31.10 %), namely Strongyloides papillosus (29.13 %) and Trichuris spp. (25.19 %). Less often, co-members of Chorioptes mites were the protists Eimeria spp. (19.29 %), cestodes Moniezia spp. (13.78 %) and trematodes of the family Paramphistomatidae (5.91 %). Peculiarities of age and seasonal dynamics of chorioptosis

in cattle were studied. The rates of chorioptic mange gradually increase with the age of its hosts. Cows are most susceptible to the disease (EI 30.45 %, II 94.04±5.00 ind. /4 cm2). The seasonal dynamics of chorioptic mange is characterized by the highest extensiveness index and intensity of infection in winter (30.83 % and 62.19±4.64 ind./4 cm2) and spring (28.33 % and 61.85±5.28 ind./4 cm2). The minimum rates of infestation of cattle by Chorioptes were established in summer (10.83 % and 27.23±3.11 ind./4 cm2) and autumn (21.67 % and 36.58±2.97 ind./4 cm2). The level of contamination of livestock facilities with Chorioptes mites depends on the utilized husbandry practices. For untethered animals, the maximum values of the extensiveness index and index of contamination intensity were found in litter from places where the animal hosts lie (100 % and 257.50±18.81 ind./kg), scrapings from objects that animals scratch (100 % and 194.38±10.59 ind./kg) and litter collected from the center of the room (90 % and 80.56±11.62 ind./kg). For tethered cattle, the indicators of environmental contamination turned out to be lower and were maximum when examining the litter and scrapings from litter located in the area of the hosts' heads (45 % and 90.28±20.39 ind./kg). The severity of the clinical manifestation of bovine chorioptosis depends on the rates of the intensity of infection. Thus, at a low intensity of chorioptosis (up to 60 ind./4 cm2), the clinical signs in cows were characterized by skin lesions in the area of the tail base and disheveled hair (100.0 %), itching (85.10 %), and the appearance of scales and scabs (87.24 %), thickening and wrinkling of the skin, drying of skin (17.02 %), violation of the skin integrity with leakage of exudate or blood (53.2 %) with different degrees of their manifestation. At the average intensity of chorioptic mange (from 60 to 170 ind./4 cm2), the clinical course was characterized in 88.24 % of cows by skin lesions in the area of the tail base, in 91.18 % by disheveled hair, in 85.29 % by itching, in 76.47 % by scales and scabs. With a high intensity of chorioptosis (II more than 170 ind./4 cm2) in cows, the clinical course was largely manifested by signs of skin lesions at the tail base and buttock humps (100 %). Also, in 100 % of cases, the acariasis was manifested by itching and raggedness of the hair cover at the damaged skin areas. In 95.24 % of cows, chorioptosis was manifested by damage of skin near the hind quarter of udder and the appearance of scales and scabs on the skin, in 85.71 % by thickening, folding and drying of the skin, in 76.19% by a violation of the skin integrity with leakage of exudate or blood, in 52.38 % by alopecia, in 42.86 % by redness of the skin in the affected areas, in 33.33% by skin lesions on the neck and shoulder blades. It has been established that chorioptic mange significantly affects growth and development of young cattle.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Melnychuk V., Kovalenko S., Yevstafieva V., Korchan L., Kone M.,Titarenko O., Nikiforova O. Morphological features of the causative agent of chorioptic mange isolated from cattle. Regulatory Mechanisms in Biosystems. 2024.№ 15 (1). P. 76–82. https://doi.org/10.15421/022411
- 2. Коваленко С. О. Поширення та особливості перебігу хоріоптозу великої рогатої худоби в складі мікстінвазій у господарствах Полтавського району. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки. 2021. № 23 (104). С. 126-130. https://doi.org/10.32718/nvlvet10420
- 3. Коваленко С. О. Порівняльна ефективність мортальних та вітальних методів лабораторної діагностики хоріоптозу у великої рогатої худоби. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2021. № 4. С. 221–226. https://doi.org/10.31210/visnyk2021.04.29

- 4. Коваленко С. О. Ефективність лікувальних заходів за хоріоптозу великої рогатої худоби. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки. 2022. № 24 (105). С. 135–140. https://doi.org/10.32718/nvlvet10519
- 5. Коваленко С. О., Мельничук В. В. Ефективність запропонованого способу виготовлення тимчасових мікропрепаратів кліщів роду Chorioptes. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2022. № 4. С. 119–125. https://doi.org/10.31210/visnyk2022.04.14
- 6. Коваленко С. О. Рівень контамінації об'єктів довкілля за хоріоптозу великої рогатої худоби. Scientific Progress & Innovations. 2023. № 26 (4). С. 99–103. https://doi.org/10.31210/spi2023.26.04.17
- 7. Коваленко С. О., Мельничук В. В. Вплив хоріоптозно-бовікольозної інвазії на показники росту та розвитку молодняку великої рогатої худоби. Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції (15–16 лютого 2022, м. Полтава). Полтава: ПДАУ, 2022. С. 78–81.
- 8. Коваленко С. О. Особливості поширення та перебігу хоріоптозу великої рогатої худоби на території окремих територіальних громад Полтавської області. Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і здобувачів вищої освіти (16–17 червня 2022, м. Дніпро). Дніпро, 2022. С. 86–88.
- 9. Коваленко С. О., Мельничук В. В. Клінічний перебіг хоріоптозу великої рогатої худоби за низької інтенсивності інвазії. Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали VIII Всеукраїнської науково- практичної Інтернет–конференції (20–21 лютого 2023, м. Полтава). Полтава: ПДАУ, 2023. С. 66–69.
- 10. Коваленко С. О. Клінічний перебіг хоріоптозу за середнього рівня інвазованості великої рогатої худоби. Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (26–27 квітня 2023, м. Полтава). Полтава, 2023. С. 44–46.
- 11. Коваленко С. О., Мельничук В. В. Клінічні ознаки хоріоптозу в корів за високих показників інтенсивності інвазії. Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи. Матеріали всеукраїнської науково- практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів (23 травня 2023, м. Харків). Харків, 2023. С. 72–74.
- 12. Коваленко С. О. Поширення хоріоптозу великої рогатої худоби у приватних господарствах Лубенського район. Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (15–16 лютого 2024, м. Полтава). Полтава: ПДАУ, 2024. С. 98–101.
- 13. Коваленко С. О. Вплив хоріоптозної інвазії на ріст та розвиток молодняку великої рогатої худоби. Сучасні епідемічні виклики в концепції «Єдине здоров'я». Матеріали V щорічної міжнародної науково-практичної конференції (21 травня 2024, м. Тернопіль). Тернопіль, 2024. С. 23.
- 14. Коваленко С. О., Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики за хоріоптозу великої рогатої худоби. Полтава, 2024. 31 с.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Винаходи, корисні моделі, промислові зразки

Коваленко С. О., Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Ничик С. А., Гудзь Н. В. Спосіб виготовлення тимчасових мікропрепаратів з кліщів роду Chorioptes in toto: пат. № 155892, Україна: МПК G01N 1/28 (2006.01) G01N 21/01 (2006.01) u 2023 04057; заявл. 28.08.2023 ; опубл. 17.04.2024. Бюл. № 16. 4 с.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U00644

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельничук Віталій Васильович
2. Vitalii V. Melnychuk

Кваліфікація: д. вет. н., доц., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1927-1065

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57189902892

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: https://ror.org/01s344n79

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богач Микола Володимирович
2. Mykola V. Bohach

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2763-3663

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493008

Місцезнаходження: вул. Канатна, буд. 99, Одеса, 65039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Олександра Олександрівна
2. Oleksandra O. Boyko

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7299-9920

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлютенко Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Mykhailiutenko

Кваліфікація: к. вет. н., доц., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6634-1244

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: https://ror.org/01s344n79

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кручиненко Олег Вікторович
2. Oleh V. Kruchynenko

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3508-0437

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: https://ror.org/01s344n79

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Замазій Андрій Анатолійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Замазій Андрій Анатолійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кузьміна Наталія Миколаївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна